SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 90. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 12, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 12-го ТРАВНЯ 1990 Ч. 90. РІК XCVII

...Мамо! В рідні стіни світлиці, Скоро знов посходимось ми...

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРАПОР ПІДНЯЛИ НА УРЯДОВІЙ ТРИБУНІ

Київ. — Тут у середу, 9-го травня, під час військової паради, група народних депутатів київської Міської ради на депутатській трибуні ч. 2 підняла національний прапор.

Невідомі молодики в цивільному накинулися на депутата Станіслава Нечаєва й почали виривати прапор з його рук. Присутні при цьому працівники міліції байдуже спостерігали за хуліганськими діями осіб у цивільному, які, заломивши депутатові руки, потягли його до приміщення головної пошти. Депутат Костянтин Матвієнко вимагав припинити ці незаконні дії, тоді кремезні особи в цивільному схопили і його та потягли вслід за Нечаєвим. На вимогу депутатів, працівники міліції відповіли, що „не змогли встановити особи напасників", які зникли у невідомому напрямку.

Після паради представники Руху, „Зеленого Світу" та УКЦ разом з народними депутатами організованою колоною пройшли до могили невідомого вояка в парку Слави, несучи блакитно-жовті прапори. Біля могили невідомому воякові вони поставили оповитий блакитно-жовтою стрічкою кошик з квітами. На стрічці був напис „Невідомому солдату від України".

Працівники Печерського райвідділу міліції затримали депутата київської Міської ради, активіста Руху К. Матвієнка, який взяв участь у цій акції.

Компартія проголосила наступ на Демократичний Бльок

Київ. — В газеті „Літературна Україна" з 12-го квітня надруковано „Резолюцію Пленуму ЦК КПУ", у якій поміщено заклик згуртувати партійні ряди і „розмежуватися з тими, хто став на шлях боротьби проти лінії партії... Виявити максимум уваги до кожного комуніста, щоб зберегти у партії всіх, кому дороге її майбутнє".

У резолюції сказано, що непримиренні політичні опоненти, котрі втягують партію у жорстоку політичну боротьбу, прагнуть розколоти Компартію, щоб потім усунути її з політичної арени. Все помітнішими стають сили, сказано в тексті, що хотіли б звернути партію з обраного курсу. Активізувалися окремі члени партії і групи, які „з псевдореволюційних, а по суті з ліквідаторських позицій атакують партію, її ідейно-організаційні основи", „відкидають комуністичний ідеал", „заперечують марксистсько-ленінське вчення", „виступають за свободу фракцій і угрупувань, ведуть справу до перетворення КПРС у парляментську партію соціял-демократичного типу".

Пленум ЦК КПУ звертає особливу увагу на те, що „сепаратистські настрої, спроби розколоти комуністів за національною ознакою, нав'язати партії принцип федеративного устрою" спрямовані на зруйнування єдиної КПСС, що становить серйозу небезпеку для партії.

З огляду на те, що багатопартійність стає реальністю і в КПСС з'являються непримиренні опоненти, лідери ЦК КПУ закликають партійні організації тісно згуртувати свої ряди, кон-

(Закінчення на стор. 3)

КОНЦЕРТ АРТИСТІВ З УКРАЇНИ

Дітройт. — Тут у вівторок, 15-го травня в залі катедри св. Покрови, Савсфілд, відбудеться концерт артистів з України Галини Менкуш (бандура) та Ніли Крюкової (художнє слово). В програмі „Наша дума, наша пісня..." Початок — о год. 7:30 вечора. В п'ятницю, 18-го травня, артистки виступатимуть із виставою за історичним романом у віршах Ліни Костенко „Маруся Чурай" в шкільній залі на Вестбрук, Воррен. Початок — о год. 7:30 вечора.

Світлиця

Мамо! Ваші діти як птиці
В далеч забриніли крильми.
Мамо! В рідні стіни світлиці,
Скоро знов посходимось ми.

Скільки себе пам'ятаю,
Завжди світили мені
Вікна в задумі розмаю
І рушники на стіні.

В тихій світлиці врочистій,
Серцем читало дитя
Добрі Шевченкові очі
І золоте вишиття.

Вічна дитяча спокуса,
Двері прочинеш, а там
Білим недільним обрусом
Сяє світлиця свята.

Скільки себе пам'ятаю,
Білим обрусом цвіла,
В нашій світлиці ясною
Завжди неділя була.

Сину, затям собі, сину,
Де б ти у світі не був,
Кожен світлицю покинув,
Але ніхто не забув!

(пісня з України)

О. Дуфанець. „Сон"

Помер М. Лісович, предсідник 395-го Відділу УНСоюзу

Палатайн, Ілл. — До Головної Канцелярії УНСоюзу наспіла вістка, що в середу, 9-го травня 1990 року помер ненадійно на 63-му році життя Мирон Лісович, довголітній предсідник 395-го Відділу УНСоюзу в Палатайн, Ілл.

Мирон Лісович народився в містечку Монастириська в Західній Україні і прибув до Америки після Другої світової війни. Тут відразу включився в українське громадське життя.

Полишив у смутку дружину Стефанію з дому Петрик, секретарку 395-го Відділу, доні Руту Яворську та Миросю Наливайко, та трьох внуків Ярослава, Андрія і Тараса Наливайків.

Похорон відбудеться в понеділок, 14-го травня, о годині 9-ій ранку з похоронного заведення Музики в Чикаго до української католицької церкви свв. Володимира і Ольги та на цвинтар св. Миколая.

Естонія закликає створити Раду прибалтійських республік

Москва. — Верховна Рада Естонії запропонувала Латвії і Литві створити Раду прибалтійських держав для координації їх спільних дій. „Рада буде вирішувати політичні справи", — пояснив представник естонського парляменту Лейві Шер, який додав, що „покищо це лише пропозиція Естонії", на яку дві інші республіки ще не вспіли відповісти.

Як повідомив голова естонського міністерства закордонних справ Валлє Фельдман, республіка по суті справи пропонує повернути до життя орган, який був створений трома прибалтійськими державами у 1934 році, в період їх недовгої незалежности. Нова рада буде складатися з президентів, голів Ради міністрів і міністрів закордонних справ всіх трьох республік і буде давати рекомендації, які не мають обов'язуючої сили.

У четвер, 10-го травня, Литва, Латвія і Естонія повідомили про підписання договору про прямий обмін сільськогосподарськими продуктами, оминаючи московські міністерства.

Покищо Кремль наклав економічні санкції лише на Литву. Він ще не прийняв рішення про те, як поступити з Латвією, яка 4-го травня також відкрито взяла курс на незалежність, і ніяк не зареагував на прийняття у Таллінні закону про символіку Естонії, який відновив її синьо-чорно-білий прапор і викинув з назви республіки слово „совєтська соціялістична".

Поширюється зацікавлення українознавчими студіями

Джерзі Сиґі, Н.Дж. (О. Кузьмович). — У редакції нашого щоденника появляється рідкісний гість: директор Мовного центру Пенсильванійського університету д-р Майкл Ленкер. Відвідує він нас в товаристві проф. Леоніда Рудницького, професора того ж університету, який навчає там українознавчий курс.

Д-р Л. Рудницький (зліва) з д-ром М. Ленкером під час інтерв'ю в редакції „Свободи"

Молодий і дуже енергійний директор Мовного центру д-р М. Ленкер сам слов'янського походження, родом з Праги, як інформує нас проф. Л. Рудницький, розбудував той центр надзвичайно широко, аж до 32-ох різних курсів з такими рідкісними мовами, як Ґеез — староетіопська мертва мова, чи Йорубе — одна з африканських мов, або аж два курси іншої африканської мови Свагілі.

Але таки новому директорові, який є на цьому пості від недавна, бо щойно рік, найбільше лежить на серці розбудова навчання слов'янських мов.

Отож довідуємося, що на цих курсах навчають найновішою методою і студенти роблять великий поступ за відносно короткий час. В 1989 році розпочато вперше курс слов'янської мови, а це української, який провадить проф. Л. Рудницький і який мав 11 студентів. Усі вони за малим виїмком, мали знання української мови принаймні частинно, отже можна було вести навчання на середньому рівні. Осінню 1990 року розпічнеться курс для заавансованих студентів української мови, в якому проф. Л. Рудницький думає вже працювати з ними над перекладами та літературними творами. Він теж інформує, що частина з учнів середнього курсу переходить на цей вищий, який вперше буде відбуватися, але він відкритий для всіх зацікавлених та важливе для дальшої долі курсів українознавства на цьому університеті, щоб тих студентів було якнайбільше.

Отож директор Мовного центру включив у програму навчання в роках 1990-91 аж два українознавчі курси: „Юкрейнієн 592", тобто курс української мови для початківців, які мають елементарне знання мови, і „Юкрейнієн 594" — курс для більше заавансованих студентів, які цікавляться мовою не тільки як розговірною, але теж культурними і літературними явищами. Виклади відбуватимуться два рази в тиждень, починаючи із першим тижнем вересня цього року, а креди-

(Закінчення на стор. 4)

Б. ТИМОШЕНКО В КЛІВЛЕНДІ

Клівленд. — Комітет Допомоги Україні при УЗО влаштовує в суботу, 19-го травня, витуп Бориса Тимошенка. Початок о год. 7:30 вечора в залі ім. митр. А. Шептицького в Пармі, Огайо.

ЗСА хочуть поширити торгівлю з СССР

Вашінгтон. — Офіційні представники Адміністрації президента Джорджа Буша повідомили, що представники З'єднаних Стейтів Америки і Совєтського Союзу досягли повної згоди на розширення торгівлі між двома країнами. Договір в цій справі правдоподібно буде підписаний обидвома сторонами під час плянованої зустрічі на вершинах між президентом Дж. Бушем і генеральним секретарем ЦК КПСС та президентом СССР Міхаїлом Горбачовим, яка має відбутися від 30-го травня до 3-го червня у Вашінгтоні.

Якщо домовленість буде схвалена Конгресом і підписана урядами обидвох країн, вона відкриє шлях Москві для надання її статусу упривілейованої держави в торговельних справах. Цим статусом, до речі, вже тепер користуються деякі східньоевропейські держави, що заощаджує їм великі гроші, наприклад, мито для упривілейованих держав становить тільки п'ять відсотків, а для СССР, який покищо немає цього статусу, таке мито збільшується на 10 й більше разів, тобто до 45-50 відсотків. Другою великою користю для Москви буде доступ до закупу стратегічно важливих матеріялів, які досі були заборонені для вивозу.

Після триденних переговорів обидві сторони дійшли до порозуміння, але, як заявив Джуліюс Л. Кац, представник Департаменту закордонної торгівлі ЗСА, треба буде полагодити ще три спірні справи, про які він не хотів говорити з кореспондентами.

Чи буде підписаний такий договір, Кац також не знає, бо Вашінгтон, мовляв, не згідний з політикою Москви в Литві, хоч справа Литви не була дискутована на переговорах, як було раніше заплянованo. Існують ніби можливості, що переговори можуть бути уневажнені у випадку погіршення ситуації в Литві, чи збільшення совєтського тиску на маленьку республіку. Економічні і політичні спостерігачі думають, однак, що договір буде підписаний і схвалений обидвома палатами Конгресу, бо економічна криза в Совєтському Союзі погіршується з дня на день, до чого зрештою признається сам М. Ґорбачов, який недавно побував у Свердловську та інших частинах СССР.

У СВІТІ

ПЕРЕБУВАЮЧИ НА СВОЇЙ пастирській поїздці в Мехіко, Папа Іван Павло II у своїм зверненні до комерсантських провідників остеріг, що занепад комунізму не означає, що капіталізм вийшов переможцем. Він також кинув виклик індустріяльним країнам і великим підприємствам зупинити захланне „нагромаджування" та почати розоподіляти товари потребуючим. Папа підкреслив, що ці завваги стосуються всієї міжнародної спільноти.

ІЗРАЇЛЬ ІҐНОРУЄ ЗАКЛИКИ демократичного сенатора з Ню Йорку Деніела Мойнигена про безумовне звільнення сотеть ув'язнених шіїтських мусулманів з південного Ливану, як доказ доброзичливости в сторону Ірану за недавнє звільнення двох американських закладників. Згідно з Аві Разнером, дорадником прем'єр-міністра Їцака Шаміра, такий обмін в'язнів мусітиме включати звільнення пропавших ізраїльських вояків і якщо можливо то й залишених шістьох американських закладників.

ТРАДИЦІЙНА ПАРАДА РАКЕТ і військових колон маршуючих по Красній площі у Москві в середу, 9-го травня, для відзначення перемоги союзників у Другій світовій війни, чомусь цим разом не мала великої популярности серед москвичів. Цей 45-літній ювілей Дня Перемоги, один із тріюмфальних днів в історії Совєтського Союз, не був надто ентузіястично сприйнятий громадянами СССР в цей час змін, започаткованими президентом Міхаїлом Ґорбачовим. Коментатори політичних подій підкреслюють також і той факт, що добра слава совєтського вояка в останніх часах дуже впала не тільки в очах іноземців, але й у своїх громадян з уваги на боротьбу в Афганістані, — зокрема після того, як військо було ужито для втихомирення демонстрацій в Грузії, Азербайджені, а останніми днями в країнах Прибалтики.

НІМЕЧЧИНА ТАКОЖ „РЯТУЄ" ПРЕСТИЖ М. ҐОРБАЧОВА

Бонн, Західня Німеччина. — Міністер закордонних справ західньонімецького уряду Ганс-Дітріх Ґеншер, виступаючи в парляменті заявив, що Німеччина не повинна спішитись з процесом об'єднання поки не будуть полагоджені у переговорах з альянтами усі детайлі внутрішнього і зовнішнього порядку, включно до тимчасового стаціонування на території східньої частини Німеччини совєтських військових частин.

Ще недавно, Геншер, покликаючись на заяву совєтського міністра закордонних справ Едуарда Шеварднадзе заохочував німців до якнайскоршого об'єднання, бо, мовляв, другорядні справи можна буде полагодити дипломатичним шляхом вже після об'єднання. Зараз після виступу Ґеншера, канцлер західньонімецького уряду Гельмут Коль назвав заяву свого міністра „неузгідненою справою" і підкреслював, що ним очолюваний уряд підпише договір про об'єднання тільки тоді, як усі справи будуть полагоджені у переговорах.

Очевидно, міністер Ґеншер немав іншого виходу і мусів погодитися із заявою канцлера і політикою комуно-московської імперії, яка, якщо йдеться про Німеччину, міняється дослівно кожного дня, бо імперським чинникам тяжко погодитися на віддачу вже захопленої і контролььваної ними території. Вони роблять це тільки під тиском сили, політичних змін і економічних труднощів. Західньоевропейські політичні аналітики і знавці підсовєтських відносин кажуть, що в Москві докладно слідять за реакцією на Заході і, якщо західня політика виглядає їм нерішучою, або навіть прихильною до Москви, вони ставлять різкі вимоги, наприклад про стаціонування совєтських військових контингентів на сході Німеччини, хоч про це у початковій стадії зацікавлені сторони не говорять.

Більше того. Бонн почав наслідувати Вашінгтон, якщо йдеться про „рятування" престижу совєтського нового диктатора з президентським паспортом Міхаїла Ґорбачова. Коль і Ґеншер, майже дослівно повторюючи слова президента ЗСА Джорджа Буша заявили, що „в нашому інтересі є не тільки скріпити престиж М. Ґорбачова, але сприяти політиці перебудови і демократизації". Крім того німецькі керівники, які є готові рятувати від занепаду московську імперію також грішми й іншою економічною допомогою кажуть, що „світ буде інакшим, якщо започаткований процес лібералізації в СССР буде успішний, внутрі і на зовні". Виглядає, кажуть політичні спостерігачі, що німці погодяться на об'єднання навіть в умовах відсутности повної суверенности. Европа готова зробити ще одну помилку за яку платитиме дорого в майбутньому, — пише у коментарі до цієї теми престижева газета „Франкфуртер Альґемайне Цайтунґ".

Дж. Буш запропонував припинити виробництво хемічної зброї

Вашінгтон. — Президент Джордж Буш запропонував припинити виробництво хемічної зброї, якщо Москва погодиться на ряд американських умов, і перш за все на різке зменшення запасів отруйних речовин.

Дж. Буш пропонував різко зменшити американський і совєтський хемічний арсенали ще у вересні минулого року у своїй промові на Генеральній Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, однак тоді він заявив, що ЗСА продовжать виробництво нового покоління отруйних речовин — так званих бінарних ґазів. Бінарний ґаз складається з двох інґредієнтів, які не є шкідливі, коли бувають окремо, але стають отруйними в результаті змішування після вистрілу зарядженого ними стрільна.

Пентаґон працює над створенням нової бомби „Біґай" з хемічними речовинами, однак наштовхнувся на технічні ускладнення і заперечення з боку ліберальних членів Конгресу. Газета „Ню Йорк Таймс" не виключає, що нова ініціятива Дж. Буша обумовлена частково цією обставиною. У 1987 році ЗСА припинили майже 20-річний односторонній мораторій на виробництво хемічної зброї і почали виробляти артилерійські стрільна з бінарним ґазом. Однак стрільна, на відміну від авіяційних бомб, мають обмежену віддаль дії. ЗСА мають старі бомби з такими ґазами як зарин і зоман, але з кожним роком вони стають все більш небезпечні в поводженні. Саме цим можна пояснити пляни виробництва бомб „Біґай" з бінарною начинкою.

ЗСА мають тепер 32,000 тонн отруйних речовин, а СССР — 50,000 тонн (деякі експерти говорять і про 300,000). Президент Буш запропонував відмовитися від виробництва хемічної зброї, якщо Москва погодиться різко зменшити хемічні запаси держав-надпотуґ до 5,000 тонн у кожної. Відповідну угоду можна було б підписати вже на наступній зустрічі на вершинах, яка відбудеться у Вашінгтоні в кінці травня цього року.

В АМЕРИЦІ

ЗАСТУПНИК СЕКРЕТАРЯ фінасів Дейвид Мелфорд заявив у середу, 9-го травня, виступаючи в Конгресі, що протягом наступних трьох років американський капітал, який вкладений до Европейського банку, не піде на допомогу Совєтському Союзові. Здійснюючи програму допомоги країнам Східньої Европи, які стали на шлях демократичного розвитку, Европейський банк матиме в розпорядженню 12 біл. дол., з яких ЗСА дадуть 1.2 біл. дол. та стануть найбільшим вкладником банку. Згідно з неофіційною домовленістю, штаб-квартира банку буде розміщена в Лондоні, а президентом нового банку буде дорадник французького президента Франсуа Міттерана Жак Атталі. Пожички Совєтського Союзу будуть обмежені тою сумою, яку СССР збирається вкласти: максимум 216 міл. дол. Конгресмен-республіканець з Айови Джим Ліч підкреслив, що новий банк буде першою міжнародною фінансовою інституцією, вкладниками якого будуть ЗСА та СССР. Москва намагалася також ввійти в інші фінансові організації світу, включно з міжнародним валютним фондом, однак Адміністрація президента Джорджа Буша виступила проти цього.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на: Svoboda

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою —
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Тільки одна мати...

Почерез усі континенти й океани, почерез усі раси, народи й племена і всі віровизнання, відколи існує людський рід не було і нема істоти осяяної авреолею такої любови і самопосвяти, як тільки мати. В усіх культурних народів світу існують поеми, присвячені матері. Мати є героїнею літературних архитворів. Мати була почитана від праісторичних часів і мати по нинішній день, коли давно минулася епоха матріяхату, є добрим духом кожної родини. „У нашім раю на землі, — Нічого кращого немає, — Як тая мати молодая, — З своїм дитяточком малим...” Цей вірш Шевченка „У нашім раї на землі” написаний на засланні (наведено першу строфу) є тільки частиною данини, яку геніяльний Тарас склав у честь матері. Він раз-у-раз вертається до тематики матері — молодої і вдови, радісної і скорботної, але зрештою ця тематика належить до всіх різнонаціональних творців пера і кисти, які здебільша оспівували і змальовували матір — з її дитиною. Мати і її дитина чи пак діти — це нерозривне поняття. Незбагненною містерією людського буття є материнство.

З поняттям материнства невідлучно пов'язана саможертвенна любов до тих, що їх мати привела на світ. Відомий античний переказ, як перед царем опинилися дві жінки, що спорили за одну дитину: цар велів розрізати дитину і дати кожній по половині і тоді одна з жінок жахнулася: „Ні, хай вона візьме дитину, коби була жива”. Адже це була дійсна мати. Плили сторіччя і змінявся статус жінки. З грецької мітології знаємо про Пітію-ворожбитку і про різні богині. Хоч за античної римської імперії панувала в Єгипті Клеопатра, жінки-матері не асоційовано з громадським і політичним життям. У середньовіччі визнавано німецьке „три к”, як місію і місце жінок: „Кірхе, Кюхе, Кіндер” — церква, кухня і діти. Це звучить сьогодні гумористично. Сучасна жінка поєднує здобуте фаховою освітою знання, поєднує працю на всіх можливих становищах і природну місію жінки — материнство. Кажуть, що філософи, призадумуючись над запитом „Хто коли найщасливіщий”, — прийшли до переконання, що найщасливішою людиною у світі є мати, якій подадуть новонароджену здорову дитину. Тоді мати сяє, забуває про ввесь світ, про своє службове становище й обов'язки і знає тільки, що привела на світ дитину. Коли станеться так, що чоловік має до вибору — рятувати дружину чи дитину — рятує дружину, — жінка завжди пожертвує чоловіком, щоб врятувати свою дитину. Такий закон природи.

Від XIX сторіччя, від часу упромисловлення світу, життя і відносини радикально змінилися. Рух за рівноправність жінки виграв на всій лінії. Тільки у мало-котрій країні законодавство або традиція звужує жіночі права. Але воно не облегшило жіночої долі. Сьогодні стоїмо віч-у-віч з болючою проблемою, що або матеріяльні відносини або особиста амбіція заганюють обоїх батьків до заробітної праці поза домом — із шкодою для виховання дітей.

Загальновідома істина, що жінка-мати, яка працює поза хатою, вертаючись з праці додому мусить ще варити, мусить втримати хату в чистоті і порядку, мусить — і не може занедбувати виховання дітей. На цьому тлі приходить до родинних трагедій, розбиття подруж, до судових процесів. Але водночас із моральним розгнузданням, з революцією у світі понять на мораль і етику — виразний зворот в американському і західньоевропейському світі у сторону традиціоналізму, а не лібералізму.

І цей традиціоналізм видний в Америці також у Дні Матери. Це жниво для крамниць із квітами і солодощами, а то й дарунками, що їх вдячні діти приносять своїй мамі. Були є і будуть виродки між дітьми, були і є сумні випадки поганої поведінки матері до материнських обов'язків. Спустошення робить алкоголізм і наркоманія. Але велика більшість суспільства здорова. І те саме стосується української громади. В Україні мати була споконвіку найбільш люблена й шанована. І так є й тепер. У Дні Матері — доземний їй поклін!

Любов Коленська

МАТИ — СЕРЦЕ УКРАЇНСЬКОЇ СВІТЛИЦІ

Як довго вже поміж нами лунає і як усе по-свіжому дзвенить оця така ніби звичайна і зовсім нескладна пісня з України про українську світлицю, яка своєю простотою зворушує і торкається найглибших струн душі, самої її серцевини, де й досі живе наш давній дім, основою і початком його, начебто початком самого слова на землі — була, є і буде українська мати.

У пісні тій — зорею ясніє світлиця, прибрана вишиваними рушниками, простелена недільним обрусом, ласкава і отим недільним затишком, — світлиця, на яку споглядають „добрі Шевченкові очі”. І якраз відпечатком отієї золотої гармонійної й традиційної краси у світлиці, де раз-у-раз сходилась уся родина — була і є мати. Адже це її працьовиті руки, це її уста плекали оту... вишивану красу, оте родинне добро, оті ласкаві волошкові неділі... І тому вона єдина може напоминати своїх синів:

Сину, затям собі, сину,
де б ти на світі не був,
Кожен світлицю покинув,
Але ніхто її не забув .

І провадить оця пісня до рідного дому, до материнського серця, до світлиці, на порозі якої чекала і чекає вона — українська мати на дітей своїх ...щоб їх привітати.

Адже хто як не вона, як не мати — вчила початкових літер свою дітвору, вчила пісень і молитви, розмальовувала з ними писанки, клала хрестики чорнобриві на льняні полотна, хто як не вона читала дітям Шевченкові вірші та й у ранньому дитинстві заспівувала їм колискову, втихомирюючи, заспокоюючи розбурхану і стривожену дитячу уяву. Та й наводила вона усмішку на заплакане дитяче личко, ще й погладивши ласкавою рукою...

А потім, хто як не вона відводила дітей своїх у школу, а відтак, коли вони виросли, благословила їх у далеку мандрівку у різні міста, та й на війну їх благословила, ховаючи сльозу... Та й іноді оббивала свої ноги об далекі дороги, коли доводилось їй нести подачу у в'язницю чи у концтабори, де зустрічали її студені, льодові вітри і лайки совєтського начальства.

І, навчаючи синів і дочок молитов і Шевченкових заповітів, знала мати, як колись віща Кассандра, що йдучи послідовно за її наукою, за вкарбованими уже довік принципами, страждатимуть вони важко. Та й не щастя і не промінну долю принесуть їм материнські слова, а роки каторги, заслань і гіркої муки. А найважче бачити матері своїх дітей тоді, коли в їхній душі, наче в отих молодих птахів, прокидається ба..ння летіти, летіти до сонця у високу височінь, летіти, бо їм вже прийшла пора... Та знала вона, що ворог зламає їхні крила, зупинить їхній лет, скує, зацементує свободолюбні слова у мовчанку, пройме їхні душі стражданням Прометея. І хоча усі їхні страждання передбачала мати, але інакше виховувати не могла, бо так колись учила її мати, учила й бабуня...

І однаково — чи зодягнена ота мати в селянську одежу, чи в шовкову вибагливу сукню — її пестощі, її ласкаве слово, її лагідні руки пригортали дітей, вели до української світлиці, даруючи їм певність, що звідкіля і коли б вони не повернулися — їх завжди наново привітає їхній рідний дім і рідна світлиця.

Тому, у сьогоднішній день, синівські уста — з-поза морів, з-поза рік, і з далеких світів — повторюють з цієї пісні заспокійливі і сповнені надії глибокої слова:

Мамо! Ваші діти
як птиці
В далеч забреніли крильми.
Мамо!
В рідні стіни світлиці,
Скоро знов посходимось
ми!

Наталя Осока

НЕЗВИЧАЙНІ ПЕРШОТРАВНЕВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ

Змопівцями та особами в цивільному були затримані та відправлені до РВВС (районного відділу внутрішніх справ) такі особи: члени Руху Микола Сиротенко, Сергій Лобан, Михайло Хромишкін, Костянтин Цвірко, Микола Тимошенко; члени ліберально-демократичної партії Вячеслав Морозов, Дмитро Бондаренко; члени УХДП Олег Кодимчук, Мухамед Мустафін. Найбільш жорстоко побили О. Кодимчука та М. Хромишкіна, якому поранили голову чимось гострим і не хотіли викликали лікаря, в результаті він втратив багато крови. Крім того, садисти били його ланцюгом по статевих органах. Особливе завзяття в цьому виявили капітан Чекал, старший інспектор карного розшуку Сергій Куліш, та член „Робітничого загону сприяння” пенсіонер Ніколай Ганчаров. Після багаторазових вимог Хромишкіна відвезли до 11-ої міської лікарні, де йому зашили розтин на голові.

Тільки після втручання депутатів Обласної ради Олександра Свірського та Юрія Запорошенка затриманих було звільнено, але 3-го травня їх викликав начальник РВВС Іван Ястремський і оголосив, що їх судитимуть за „злісну непокору працівникам міліції”.

Співголови Одеської організації НРУП Євген Акимович та Віктор Цимбалюк і також член Ради обласної організації „Південна громада” Олександр Чайківський заявили про свій вихід з КПСС на знак протесту проти побиття демонстрантів, засилля в КПСС реакційних сил та безправ'я рядових членів. Біля обласної прокуратури 3-го травня відбулося пікетування, робітник Савва Козлов тримав гасло зі звинуваченням прокуратури та слідчих органів у співучасті у злочинах. Кілька міліціонерів намагалися арештувати Козлова, але громадяни і депутат Міської ради Микола Чумаченко не дозволили. Тоді міліціонери відібрали гасло і поїхали геть.

У Донецькому Міська рада прийняла рішення не проводити офіційної першотравневої „демонстрації трудящих”, обмежившись лише мітинґом на місцевому стадіоні „Шахтар”. Місцева Компартія виявила невдоволення, що не відбудеться улюблене ритуальне дійство і бойкотувала мітинґ. Натомість комуністи вимагали святкового походу по вулиці Артема. Їм такий дозвіл дали і жителі міста мали змогу споглядати цю мізерну комуністичну демонстрацію без жодного національного символа.

На відміну від малочисельної колони комуністів, на вулиці Донецького вийшли члени Української Республіканської партії (колишньої УГС), члени і прихильники НРУП, ТУМ, СНУМ, вірні УАПЦ і з великою кількістю національної та християнської символіки вирушили до стадіону. Біля стадіону їх зустріли захопленими вигуками і бурхливими оплесками тисячі громадян. Під час мітинґу на стадіоні громадяни підняли гасла, з закликами до єдности всіх демократичних сил, до солідарности з іншими республіками, які стали на шлях боротьби за незалежність. Також були транспаранти з закликом не забувати про Чорнобиль і бути пильними.

При вході на стадіон невелика група провокаторів намагалася спровокувати конфлікт, однак народ не піддався на провокацію.

На мітинґу національно-демократичні об'єднання виглядали дуже авторитетно, організовано і явно домінували над групкою денаціоналізованих і несвідомих людей. Багато транспарантів закликали підтримати новообрану демократичну Міську раду, не дати старому апаратові задушити паростки демократії на Донбасі.

Промовці виступили проти економічної бльокади Литви, закликали Верховну Раду УССР визнати незалежну Литовську Республіку і не брати участи в економічних диверсіях проти Литви. На мітинґу виступив Олесь Степанчак і розповів про щойно створену Українську Республіканську партію, установчий з'їзд якої відбувся в Києві 28-30-го квітня.

Після мітинґу всі колоною вирушили до пам'ятника Т. Шевченкові, щоб покласти квіти. На шляху до пам'ятника міліціянти намагалися втручатися, вимагали документи в активістів, але обурені громадяни змусили їх відступити. У центрі Донецького до пізнього вечора на вулицях майоріли блакитно-жовті прапори, хоругви, лунали українські пісні.

У Мукачево понад 300 представників громадських організації до яких згодом приєдналися тисячі громадян під час офіційної першотравневої демонстрації пройшли колоною з національною символікою і з гаслами, написи на яких вимагали не на словах, а на ділі припинити будівництво Пістрялівської РЛС (Радарно-льокаційної станції). Потім колона попрямувала до Пістрялівської РЛС і поряд з будівництвом відбувся багатотисячний мітинґ, який серед іншого ухвалив провести попереджувальний страйк 14-го травня від 9-ої до 10-ої години ранку, а першого червня заблькувати будівництво РЛС наметами голодуючих громадян. Мітинґ також ухвалив резолюцію з засудженням бльокади Литви.

У Борисполі члени громадських організацій та місцевого осередку Руху 1-го травня пройшли колоною з українськими, російськими та білоруськими національними прапорами. Виступили Роман Никифорчук, депутат Міської ради Микола Кравець, учасник ліквідації аварії в Чорнобилі Плотніков. Промовці закликали до єдности демократичних сил і до вжиття заходів щодо забезпечення життєвих умов жителям з околиць Чорнобиля.

Материнська надія.
(Фото: М. Гриценка)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про квітку для чорнобильських матерів

Звикли ми всі, матері, вже до того, що в другу неділю травня припадає „наш день”. Нам приносять квіти, діти декламують віршики, дарують власноручно зроблені дарунки, стараються показати на всі способи свою любов, пошану, відданість.

Гарний, зворушливий звичай, що його ми — українські матері — перебрали із Заходу та прийняли, як — свій тут на північноамериканському континенті, де він процвітає уже довгими роками.

День Матері — чи може бути краще свято?

Не забуває про нього і наша преса, не забуває Церква ні школа.

А ми — матері, з радістю чекаємо на ці вияви уваги для нашої найстаршої у світі професії, яка сьогодні більше складна та важка як будь-коли досі, із-за нових часто подвійних обов'язків заробітної праці та материнства, що їх принесла доба рівноправности й потреба гроша.

Але хоча б і як збільшилися наші обов'язки — у цю неділю, що цього року припадає на 13-го травня, ми будемо відпочивати й святкувати; одні сповнені радости, інші зворушення, а ще інші дещо знуджені або і розчаровані бо... очікували чогось кращого.

А мені насуваються думки не лише про тутешні святкування, а про ці інші матері, яким в це невідоме їм свято ніхто не піднесе квітки, ніхто не усміхнеться, не приголубить, не скаже про свою дитячу любов. Так, чомусь цьогорічний День Матері поставив більше, як досі перед наші очі чорнобильських матерів. — Чому саме тепер, у чотири роки, після цієї найбільшої трагедії України?

Певне тому, що тим разом одверто говорять і там і у цілому світі про жахливі наслідки, що щойно тепер показуються щораз більше, може тому, що вперше наші жінки у чорному вийшли 26-го квітня на вулиці України із запаленими свічками. А може і тому, що ми побачили на світлинах і фільмах цих найбільше покривджених — хворих і вмираючих дітей-калік.

І в навечер'я Дня Матері переді мною лежить не американський часопис з десятками різнобарвних оголошень квітів, крамниць із біжутерією чи гарним одягом — „для мами”, але німецький тижневик з травневою датою. А в ньому великі кольорові світлини з дитячої лікарні чорнобильських жертв, в якій сьогодні догоряє, проживши коротке і жахливе життя 66 жертв. Із знімок дивиться на нас великими очами дев'ятимісячний хлопчик, народжений без правої руки, ось на іншій знімці схилила голівку дівчинка у візочку з тумором мозку, що кинувся вже на одне око, зовсім закрите пухлиною, глядить бездумно недорозвинена дитина із величезною заячою губою, сидить сумна дволітня дівчинка без лівої ноги і з непропорційно великими зрослими пальцями руки. А на іншій світлині бачимо лікарку у білому, а перед нею велика група знімок дітей, які вже померли у цій лікарні. В останніх місяцях — каже підпис — померло їх 33. І залишилися 33 матері, яких уже ніхто ані ніщо потішити не може. Немов для підтвердження цієї материнської трагедії на кінці серії знімок постать української селянки у зав'язаній давнім звичаєм хустині під бородою із загашеними від сліз очами і обличчям, на якому віддзеркалюється уся розпука і безсильність чорнобильських матерів.

Як хотілося б піднести їм принаймні одну квітку із наших китиць, одну символічну квітку, віддати їм один теплий усміх, одне слово потіхи у їхньому горі.

О-КА

* * *

Ти вчила вже раз мене, мамо, ходити —
І ще раз навчи. Я стою, я стою.
Я буду ходити. Навчи ж бо ходити
Двадцятирічну дитину свою.

Я виріс. Мені ти по плечі.
На руки не візьмеш, як брала колись.
Візьмусь я за плечі, сухі і старечі...
І сльози з блакитних очей полились.

Її не прохаю не плакати вперше.
Хай плаче сьогодні вона досхочу.
Люблю, коли плаче із радості серце.
Бо щастя — в такому плачу.

Микола Зацеркляний

Із збірки „Доки в серці живуть матері”.

Остап Вишня

ОТАКА МАТИ

(Кілька місяців тому минуло 100 років від народження відомого українського гумориста Остапа Вишні (Павла Михайловича-Губенка). Народився на Сумщині в селянській родині. Закінчив київську військово-фельдшерську школу, навчався в Київському університеті. Окремими виданнями вийшло понад 150 книжок гуморесок, сатири, фейлетонів, оповідань. Та випала і йому гірка доля. В грудні 1933 року Павла Губенка звинуватили в причетності до контрреволюційної УВО (Української Військової Організації) та підготовці замаху на секретаря ЦК КП(б)У Постишева і засудили на 10 років каторги)

Жила та була собі на селі вдова старенька, а в тої вдови старенької та був собі син-удалець, молодий молодець...

Удова собі жила та й жила, до старості літ дожила, а неписьменності так і не ліквідувала:

— Куди вже нам? Хай молодші...

А хоч і неписьменна та удова була, а любила, як чоловік їй вичитував було про вшестя, чи про Сарахвима Сарівського, чи про мироточиву голову чудотворну.

Підіпре, було, вона підборіддя долонею, схилиться й слухає...

Любила вдовиця написане послухати...

Помер старий...

Підріс син-удалець, молодий молодець, і став у сільській Раді за діловода...

Прийде було син-удалець, молодий молодець, додому із справами, сяде за стіл, на палець поплює й папірці різні перегортає...

А стара вдова край столу сидить, пряде прядиво конопляне...

— Почитав би ти, синочку, мені про що-небудь про цікаве!... Як помер старий, ніхто мені вже й не вчитає ніколи, а сама не втну.

— Що ж я вам, мамо, прочитаю? Нема ж у нас ні про вшестя, ні про Сарахвима Сарівського, ні про мироточиву голову чудотворную...

— Нема, синку, нема... Ще старий, царство йому небесне, покурив, як ото бомаги не стало... Так почитай хоч щонебудь... Пишете ж ви там у сільраді, от і мені б почитав, що ви там понаписували...

— Так, ми мамо, протоколи пишемо.

— От би й протоколів тих почитав, а я б таки й послухала...

— Ото які ви, мамо... Ну, слухайте, коли так уже вам забажалося... От вам один протокол:

Слухали:
Про те, що вікна в школі повибивані.

Постановили:
Вжити рішучих заходів.

— Шибок, значить, синку, в школі катма?

— Ну да, мамо!

— Що ж ви вирішили там?

— Вжити річучих заходів.

— Іч, як тепер... А по-моєму б, отак краще було б: „Поставляти шибки в школі”.

— Так то по-вашому... Ну, слухайте далі:

Слухали:
Про культосвітню роботу.

Постановили:
Вжити рішучих заходів щодо поглиблення культосвітньої роботи на селі.

— Іч, як. „Вжити рішучих заходів щодо поглиблення”... Оті мені „рішучі заходи”... Хіба б не можна написати толком, що треба зробити, щоб оту саму, як пак її, справу налагодити?

— Та що ви, мамо, розумієте?

— Та я ж і кажу, що не врозумію, що ви там понаписували.

— А як же ж ви хотіли б?

— А так... Що треба робити, те й напишіть, а не одписуйтеся так, аби одписатися...

— Конкретная ви, мамо, женщина.

— Не знаю, яка вже я там, а пишіть толком, а то й слухати не буду...

І одвернулась...

1926 р.

81 БАБІ І ДЯКУЮ, І ПРИВІТ

(Лист до редакції)

Шановний тов. редакторе. Сьогодні я дістав „Виписку із протоколу Но. 11 загальних зборів жінок села Манжелії і Пісок (на Кременчуччині) такого змісту:

„Заслухавши читання фейлетонів письменника остапа Вишні „Профос”, „Земля обработки требує” і „Село — техніка”, ухвалили надіслати привітну телеграму Остапові Вишні від сірих і білих обличчів жінок-селянок за те, що він уміє так гарно вникати в наше селянське життя.

З пошаною до Вас 81 баба”.

Не маючи змоги особисто обняти моїх усіх 81 дорогу для мене „бабу”-селянку за їхнє привітання, дозвольте це зробити за допомогою Вашої поважної газети.

Вісімдесят одно сердечних спасибі.

Хай живуть українські „баби”-селянки!

Я ніколи не забуваю, що я так само від „баби”.

Остап Вишня

1924 р.

ФБІ АРЕШТУВАЛО одного із співробітників Служби іміграції та натуралізації, якого звинувачують у співпраці з колюмбійськими торгівцями наркотиками. Кристоф Матос, який раніше працював інспектором на летовищі ім. Кеннеді, перед арештом керував програмою влаштування на праці імігрантів з Південної Америки. Користуючись своїм службовим становищем, він давав неправильні інформації про членів злочинного синдикату та допомагав їм виробляти документи, що підтверджували їх постійне проживання в ЗСА та ґарантували переїзд через границю без перешкод. Разом з торгівцем американськими „грінкартами" було арештовано 15 колюмбійських громадян, які від початку року перевезли до Ню Йорку 7 тонн кокаїни, річний оборот від торгівлі наркотиками цієї банди нараховує 300 міл. дол. На жаль, керівник групи колюмбієць Хернан Прада, все ще залишається на волі. Всім членам групи загрожує дожиттєве ув'язнення та грошова гривна в розмірі 4 міл. дол. Яке покарання загрожує К. Матосу за зловживання службовим становищем ще невідомо.

У першу річницю смерти св. п. мґра В. Колінка

В суботу, 15-го квітня 1989 року спочив у Бозі на 77-му році трудолюбивого життя заслужений суспільно-громадський, політичний і союзовий діяч св. п. мгр Василь Колінко.

Покійний народився у Дрогобичі 17-го квітня 1912 року, де закінчив гімназію у 1933 році. В гімназії він зустрів студентів вищих кляс Зенона Косака, Дмитра Грицая, Володимира Кобільника й інших, які, будучи членами Організації Українських Націоналістів (ОУН) мали на молодого студента вплив і тим самим він став членом цієї славної організації. Будучи студентом, він належав до студентської секції при туристично-спортовому товаристві „Підгір'я". В цьому товаристві тоді гуртувалося понад 100 членів, які брали активну участь у громадському житті Дрогобицького повіту. В 1933 році Василь виїхав на студії до Львова, де закінчив вищий торговельний курс для абітурієнтів. Там належав до управи „Торговельника" — товариства студентів вищих торговельних шкіл Львова. Будучи активним у громадській праці, був заарештований із закидом приналежности до ОУН, але не був суджений, бо через добру конспірацію окупанти не мали доказу приналежности до тайної організації. Вернувшись до Дрогобича 1936 року, Василь одержав працю завідуючого мануфактурним відділом при повітовому Союзі кооператив. На тому пості залишився аж до 1939 року, коли був заарештований і запроторений до Берези Картузької зі зломаною ногою.

Вийшовши щасливо з Берези Картузької під час німецько-польської війни, В. Колінко виїхав до Ярослава, де працював начальником „українського конзуму" аж до червня 1941 року. А вернувшись щасливо до Львова у другій половині 1941 року, поступив на працю начальника яринно-овочевого відділу „Центро-Союзу", де працював аж до виїзду на еміґрацію. Спершу перебував в Австрії, а відтак у 1945 році переїхав до Мюнхену. Не гаючи часу, вступив там в університет УНРИ, а після його ліквідації записався до Українського Вільного Університету, де студіював на відділі суспільно-економічних наук. Закінчивши студії 1949 року, виїхав з родиною до ЗСА і поселився у Філядельфії, де мешкав аж до відходу у вічність.

По приїзді до Філядельфії В. Колінко негайно включився в працю організацій УВФронту та різних суспільно-громадських установ, а також УНСоюзу. Довгі роки був членом управи 6-го Відділу ООЧСУ, членом управи Відділу УККА на різних посадах, членом управи відділу „Самопомочі", членом ЗУАДК-у, був довгі роки касиром Центрального Комітету Дрогобиччини — землі Івана Франка. Він також пам'ятав про УНСоюз, належав від перших днів прибуття на американську землю до 45-го Відділу, там був довгі роки головою, довголітнім секретарем Окружного комітету Філядельфійської Округи, кількаразовим делеґатом конвенції УНСоюзу.

Свою працю на всіх згаданих постах мґр Василь Колінко виконував з питомою йому скромністю та безпретенсійністю, не надіючись на заслуги чи нагороди.

Похоронні обряди за Покійного почалися в понеділок, 17-го квітня, в похоронному заведенні Михайла Насевича. Парастас відслужив о. д-р митрат Іван Біланич. Співали всі присутні під проводом Петра Длябоги. Покійного прощали від ЗУАДК-у мгр Богдан Тодорів, а від Центрального Комітету Дрогобиччини і Філядельфійської Округи УНСоюзу автор цієї статті.

Наступного дня в УКЦеркві Христа Царя, до якої належав покійний понад 30 років, парох о. д-р митрат Іван Біланич відслужив заупокійну Богослужбу, під час якої сказав глибоко змістовну проповідь та прощальне слово. Відтак тіло покійного відпровадила родина та друзі й приятелі на вічний спочинок на український цвинтар у Факс Сейсі Па. Над могилою покійного прощали довголітній приятель д-р Іван Скальчук від Визвольного Фронту і Михайло Ковальчин від місцевого Відділу УККА. Поминальна тризна відбулася в залі УКЦеркви св. Архистратига Михаїла в Дженкінтавні, Па., під час якої молитву провів о. д-р митрат Іван Біланич, а тризною проводив автор статті. Від колишніх мешканців Дрогобиччини висловив співчуття родині д-р Іван Куйдич, а при тому поділився із присутніми спомином про покійного Василя.

Покійний Василь був лагідної вдачі, вмів гуртувати біля себе друзів-приятелів і тому залишив глибокий жаль та невмирущий спомин. А в глибокому смутку сл. п. мгр Василь Колінко залишив дружину Оксану, доні Зореславу і Орисю, внука Ераста та ближчу й дальшу родину, а також друзів суспільно-громадської праці.

Степан Гавриш

Компартія...

(Закінчення зі стор. 1)

солідувати усі сили для усунення від влади опонентів і активно відстоювати концепцію „авангардної масової партії, вірної комуністичним ідеалам", бо, як сказано в тексті, „тільки єдина, оновлена партія може бути гарантом незворотності нинішніх революційних перетворень". На партійній мові це фактично означає, що треба негайно переходити в наступ на опонентів.

Як відбувається консолідація партійних кадрів на практиці, видно хоча б з публікації в газеті „Червоний Гірняк" з 8-го квітня. Газета виходить у Кривому Розі, отже йдеться в ній про партійну організацію Кривого Рогу.

„93 криворіжці з початку цього року вирішили пов'язати свою долю з партією. За цей же час добровільно вийшли з партії 216 чоловік, 558 — комуністи виключили зі своїх рядів." Отже міська парторганізація зупинилася в рості, сказано в публікації й зазначено, що ніяких обмежень для вступу в партію тепер не існує.

Пройшов лише тиждень і в „Літературній Україні" з'явився ще один документ, який свідчить, що наступ справді почався. Новий документ — це „Заява ЦК КПУ, Президії ВР УРСР, Ради Міністрів УРСР", прийнята 18-го квітня. Там сказано, що, мовляв, трудящі західних реґіонів України пишуть багато листів до ЦК КПУ та інших урядових організацій з засудом новообраних місцевих рад, які закликають до створення самостійної української держави і намагаються дискредитувати Компартію.

ЦК КПУ і уряд республіки запевняють, що будуть вживати рішучі заходи щоби конституція СССР, конституція УССР і закони місцевими Радами Львова, Червонограду, Стрию, Івано-Франківського і Тернополя неухильно виконувались. Їхні рішення про зміну символіки, державних атрибутів, як і інші рішення, що дестабілізують обстановку, будуть розглядатися як антиконституційні й скаскасовуватись.

Вслід за цим появилася ще новіша постанова, згідно з якою радіо, телевізію, пресу, міліцію і зв'язок західних реґіонів України підпорядковано безпосередньо Києву.

В столиці України 19-го квітня відбулося пікетування Верховної Ради УССР активістами УГС, Руху і членами Спілки Художників України. Пікетувальники передали звернення до сесії ВР УССР, ЦК КПУ, Президії ВР УССР і Ради Міністрів УССР з приводу ситуації в областях Західньої України та опублікованої заяви ЦК КПУ й уряду.

У зверненні заяву комуністичних лідерів розцінено як спробу залякати народ і будь-якою ціною утриматись при владі. Аналогічні заяви надіслали депутати Львівської обласної Ради Т. Левків, О. Микита і депутат Тернопільської обласної Ради М. Ткачик.

Вячеслав Чорновіл 19 квітня виступив на сесії Львівської обласної Ради з засудом вищезгаданої заяви ЦК КПУ, ПВР УССР, РМ УССР.

БУРМІЙСЬКІ ВІЙСЬКОВІ провідники перешкодили опозиції провадити виборчу кампанію до цьогомісячних багатопартійних виборів, арештуючи службовців головної партії. Таку вістку подали західні дипломати з Янгону, колишнього Рангуну, підкреслюючи, що вже кілька днів, як офіційні власті притримали чиновників Національної ліги за демократію. Вони також заявили, що подібні неперевірені чутки про таку саму акцію приходять із різних околиць Бурми, тепер переіменованої на Маянмар. Військова влада країни приобіцяла вільні вибори на 27-го травня з надією, що це допоможе відновити затриману допомогу від Заходу, яку зупинено як протест проти вбивства 1,000 демонстрантів у 1988 році.

ЛЄХ ВАЛЕНСА, ПРОВІДНИК польської профспілки „Солідарність", заявив, що польська революція є у стадії застою та приобіцяв вести „постійну політичну війну" щоби збудити та зрушити до життя уряд країни, що його минулого року він допомагав створити. Л. Валенса, який від деякого часу почав двозначно натякати про свою кандидатуру на пост президента Польщі, гострими словами накинувся на польських інтелектуалів, які ще так недавно були його найближчими дорадниками. Спостерігачі та закордонні кореспонденти припускають, що гострий виступ Валенси був частинно бодай спровокований вислідами опитів, які вказали, що він, як кандидат на президента країни, є на четвертому місці навіть теперішній президент генерал Войцех Ярузельський, що у 1981 році завів виімковий військовий стан в Польщі, є попереду.

ЗСА ТА ІРАН ЗАЯВИЛИ, що дійшли до тимчасового порозуміння щоби поладнати біля 2,500 малих фінансових непорозумінь, які виникли в наслідок зірвання стосунків після іранської революції 1979 року. Речник Державного департаменту Ричард Бушер сказав, що всі правні аспекти цього домовлення полагоджено, за виімком кількох „важливих подробиць", які ще мусять бути узгіднені представниками обидвох країн. Тут йдеться про тих представників, що працюють в Гаї під наглядом Американсько-іранського трибуналу відкликів. Р. Бушер підкреслив, що ці незакінчені дрібниці відносяться до мови, яку уживатимуть у заяві договору і повинні бути закінчені до кількох днів.

ФЕДЕРАЛЬНА КОМІСІЯ інформації видала дозвіл телефонічній компанії, яка впроваджує целюлярну телефонічну систему нового типу, що на багато збільшить кількість уживачів целюрярного сервісу. Нова система бездротової целюлярної телефонної системи дасть можливість вживати кишенькові телефонні пристрої не лише у одній будові, але й поза нею. Телефонічній індустрії ця нова система відома як персональна сіть, але вона відрізняється від теперішньої целюлярної обслуги тим, що використовує високочастотні мікрохвилі з короткою амплітудою. Покищо целюлярною системою користуються уживачі на Волл Стріті до розпорядження яких є 832 канали, нова ситема може забезпечити функціонування багатьох сотень таких каналів одночасно без будь яких перешкод. Нова целюлярна телефонічна система під назвою „Міллком" на багато досконаліша, ніж теперішня.

КОМПЮТОРИЗОВАНА інформаційна система, яка застосовується для контролі на американській митниці є на стільки недосконала, що більшість контрабандистів наркотиками без перешкод в'їжджає до країни. Федеральне розслідування показало, що комп'ютерна система митниці має багато неточної інформації. Система контролі працює так, що працівник митниці вводить до комп'ютера ім'я та номерний знак автомобіля особи, яка переїжджає границю. Якщо в комп'ютерній системі введені неточні дані, то багато торгівців наркотиками, яких розшукує поліція, або запідозрює у нелегальній діяльности, переходить без проблем. Офіційні конґресові чинники підкреслюють, що незадовільні висліди праці комп'ютерної системи на митницях особливо важливі тому, що Адміністрація Дж. Буша визначила ролю комп'ютерної системи інформації як одну з головних у боротьбі з торгівцями наркотиками.

Замість квітів на свіжу могилу мого Друга

бл. п. Василя Кичуна

на ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ складаю 100 дол.

Родині Покійного висловлюю найглибші співчуття.

Леонід ПІДСТРИГАЧ з родиною.

Поширюється...

(Закінчення зі стор. 1)

ти обох курсів можна рахувати як т. зв. „граджуейт" або „андерграджуейт". Ціна за семестер виносить 600 дол., але, як зазначує проф. Л. Рудницький, українська громада Філядельфії рішила уділити стипендії усім кваліфікованим студентам, що впишуться на ці курси.

У розмові в редакції „Свободи" голова Мовного центру д-р М. Ленкер підкреслив, що на цьому ж Пенсильванійському університеті були вже раніше поважні курси українiстики. Розпочав їх св. п. проф. Григор Лужницький у ранніх 60-их роках, відтак викладала на університеті д-р Наталія Пазуняк, але через різні обставини ці курси припинено. Тепер д-р М. Ленкер вірить, що при зміненій ситуації в СССР українська мова є дуже потрібна американцям, які бажають мати зв'язки з УССР. Він уважає, що минув вже час коли вистачало знання лише російської мови, сьогодні для комерційних зв'язків і поважних студій є конечно знати інші мови, а українська між ними чи не найважливіша. При тому д-р М. Ленкер підкреслює, що особа проф. Рудницького дуже популярна серед студентів і притягає на його курси багато зацікавлених.

Взагалі голова Мовного центру підкреслює, що на всі свої курси він старається притягнути найкращі навчальні сили і має викладачів з таких університетів як Принстон та поважних европейських. Він розпочав також для спопуляризування тих так різнорідних мовних курсів видавати окремий журнал, перше число якого нам передає. На гарному папері, дбайливо зредаговане число „Penn Language News" подає відразу на першій сторінці інформації про студії української мови зі старинним написом „Українська мова", цікавими статтями професорів Пенсильванійського університету і календарем цікавих імпрез кінця весняного семестру.

Розуміється, редактором „Penn Language News" є також директор центру д-р М. Ленкер, який відразу заповідає нам, що у другому осінньому числі буде стаття проф. Л. Рудницького про його курси.

Маючи таке щире та ентузіястичне попертя відповідального за курси чужих мов на університеті саме для поширення навчання української мови було б непростимим прогавити таку добру нагоду і тому проф. Л. Рудницький закликає вже тепер студентів голоситися на курси телефонічно на число (215) 243-ПЕНН або за інформаціями до проф. Л. Рудницького (215) 951-1200.

Пенсильванійський університет і його Мовний центр з д-ром Ленкером у проводі дають прекрасні можливості українській громаді розвинути ще один так важливий центр плекання української культури.

Прощаючи гостей, ми висловлюємо надію, що українська громада цю нагоду зуміє належно використати.

● РОЗШУКИ ●

ШУКАЄМО БІЛИКА, ВАСИЛЯ син Онуфрія з Вінницької области, який правдоподібно проживав в Америці. Просимо його, або хто знає про його долю повідомити:

Olga Farmiga
245 Hope Ave.
Passaic, N.J. 07055
(201) 773-8019

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 8-го ТРАВНЯ 1990 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка **42 Відділу відбудуться о год. 7.00** веч. в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо взяти участь. Приєднуйте нових членів до УНСоюзу.

В. Марущак — рекр. секретар

●FUNERAL DIRECTORS●

● РІЗНЕ ●

scope travel inc

1605 SPRINGFIELD AVENUE, MAPLEWOOD, NEW JERSEY 07040
TEL: 201-378-8998 — **TOLL FREE: 1-800-242-7267** — FAX: 201-378-7903

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖЕЙ
МАРІЙКИ ГЕЛЬБІҐ

WORLD FEDERATION OF UKRAINIAN MEDICAL ASSOCIATIONS
III CONGRESS

TOUR A	**AUG 02-19, 1990**	KIEV LVIV BUDAPEST	$3150.00
	Escorts Oresta Fedyniak/Kvitka Semanyshyn		CHICAGO DEPT
TOUR B	**AUG 02-19, 1990**	KIEV LVIV BUDAPEST	$3000.00
	Escorts Oksana Shewchyn/Olia Stawnychy		NEW YORK DEPT
TOUR C	**JUL 27-AUG 18**	LENINGRAD/MOSCOW	$3550.00
	Escort Lida Choma	KIEV LVIV BUDAPEST	
TOUR D	**JUL 30-AUG 18**	PRAGUE KIEV LVIV	$3300.00
	Escort Oksana Trytjak	BUDAPEST	
TOUR E	**AUG 02-22**	KIEV LVIV BUDAPEST	$3300.00
	Escort Olia Ponos	MUNICH	
MINI	**AUG 02-12**	"KIEV ONLY"	$1750.00
CONGRESS TOUR	(Lviv 2 days visit possible at additional cost)		NEW YORK DEPT

UKRAINIAN ENGINEER'S SOCIETY OF AMERICA, INC.

T O U R S T O U K R A I N E
FOR THE
IV INTERNATIONAL CONFERENCE ON AUTOMATION
TO BE HELD IN KIEV OCT 17-20
AT THE POLYTECHNIC INSTITUTE.

ITINERARY A: OCT 13-22, 1990
10 days KIEV OCT 14-16 (Unescorted)
KIEV — OCT 16-22
TWIN ROOM $1650.00
SGL SUPL. $275.00

ITINERARY B: OCT 10-22, 1990
13 days LVIV — OCT 11-16
KIEV — OCT 16-22
TWIN ROOM $2100.00
SGL SUPL. $350.00

"DUMKA" UKRAINE CONCERT TOUR

ITINERARY A: OCT 11-25, 1990
LVIV — OCT 12-18
KIEV — OCT 18-21
POLTAVA — OCT 21-24
BUDAPEST — OCT 24-25
CHOIR MEMBER $1300.00 TW
NON MEMBER $2100.00 TW
SGL SUPL. $350.00

ITINERARY B: OCT 11-26, 1990
LVIV — OCT 12-18
KIEV — OCT 18-21
POLTAVA — OCT 21-24
BUDAPEST — OCT 24-26
CHOIR MEMBER $1400.00 TW
NON MEMBER$2200.00 TW
SGL SUPL. $350.00

W A I T L I S T O N L Y

FIRST TIME EVER!

NEW YORK — LVIV — NEW YORK
B Y A I R

10 DAYS IN LVIV **OCT 18-28, 1990**
DNISTER HOTEL TWIN ROOM $1450.00
SGL SUPL. $175.00

RATES INCLUDE: TRANS-ATLANTIC AIR TRANSPORTATION VIA LUFTHANSA GERMAN AIRLINES. CHARTER FLIGHT BUDAPEST/LVIV/BUDAPEST VIA MALEV HUNGARIAN AIRLINES. FIRST CLASS DNISTER HOTEL IN LVIV — BREAKFAST BASIS ONLY. DAILY SIGHTSEEING TOUR. VISA FEE AND HANDLING CHARGES. FULLY ESCORTED FROM NEW YORK. SPACE LIMITED.

BANDURIST KAPELLA CONCERT TOURS TO UKRAINE

J U N E 1 9 9 1

ITINERARY A JUNE 06-30, 1991

LVIV	JUN 07-12
TERNOPIL	JUN 12-14
CHERNIVTSI	JUN 14-16
ODESSA	JUN 17-18
ZAPORIZHIA	JUN 18-20
DONETSK	JUN 20-21
DNIPROPETROVSK	21-22
KHARKIV	JUN 22-24
POLTAVA	JUN 24-26
KIEV/Kaniv	JUN 26-30

CHOIR MEMBER $1150.00TW
NON MEMBER $2600.00TW
SGL SUPL. $450.00

ITINERARY B JUNE 06-16, 1991

LVIV	JUN 07-12
KIEV/Kaniv	JUN 12-16

TWIN ROOM $1755.00
SGL SUPL. $250.00

ITINERARY C JUN 06-23, 1990

LVIV	JUN 07-12
TERNOPIL	JUN 12-14
CHERNIVTSI	JUN 14-16
ODESSA	JUN 17-19
KIEV/Kaniv	JUN 19-23

TWIN ROOM$2200.00
SGL SUPL.$350.00

ohio boy choir
CONCERT TOUR OF UKRAINE

J U N E 1 9 9 1

JUNE 19 - JULY 07, 1991
19 days LUFTHANSA AIRLINES

LVIV	JUN 20-24
TERNOPIL/ Potchayiv	JUN 24-26
CHERNIVTSI	JUN 26-28
KAMIANETS PODILSKY	28-30
VINNITSIA	JUN 30-JUL 01
KIEV/Kaniv	JUL 01-07

CHOIR MEMBER $1400.00TW
NON MEMBER $2100.00TW
SGL SUPL. $350.00

9 **BANDURA II** 18 Days *Escort George Hrab*	**JUN 27-JUL 14** SWISSAIR OSRIEWR06	BUDAPEST LVIV KIEV TERNOPIL BUDAPEST	JUN 28-29 JUN 30-JUL 5 JUL 5-8 JUL 9-12 JUL 13-14	$2750 SGL $425
11 **CHAIKA** 17 Days *Escort Ulana Smereczynska*	**JUL 1-17** LUFTHANSA ITOLH10020	BUDAPEST LVIV YALTA KIEV	JUL 2-3 JUL 4-9 JUL 9-12 JUL 12-17	$2650 SGL $400
13 **LVOVIANKA II** 11 Days *Escort Olena Karpinich*	WAITLIST ...WR08	BUDAPEST LVIV or TERNOPIL BUDAPEST	JUL 12-13 JUL 14-19 JUL 20-21	$2000 SGL $250
14 **PODOLANKA II** 15 Days *Escort Olia Markiw*	**JUL 17-31** SWISSAIR OSRIEWR09	BUDAPEST LVIV TERNOPIL BUDAPEST	JUL 18-19 JUL 20-25 JUL 26-29 JUL 30-31	$2325 $350
15 **ZOZULIA II** 13 Days *Escort Stefa Chaplynsky*	**JUL 19-31** LUFTHANSA ITOLH10020 3 Days - OPTIONAL	BUDAPEST LVIV KIEV MUNICH	JUL 20-21 JUL 22-27 JUL 27-31 JUL 31-AUG 3	$2250 SGL $300 ADTL $350
16 **POLTAVKA** 20 Days *Escort Tamara Denysenko*	**JUL 26-AUG 14** LUFTHANSA ITOLH10020	BUDAPEST LVIV ODESSA KHARKIV POLTAVA/Opishnia/Reshetylivka KIEV	JUL 27-28 JUL 29-AUG 2 AUG 2-4 AUG 4-6 AUG 7-9 AUG 10-14	$3050 SGL $450
18 **KALYNA** 15 Days *Escort Christine Kowcz*	WAITLIST ...WR10	BUDAPEST LVIV KIEV LVIV VIENNA	AUG 2-3 AUG 4-6 AUG 6-9 AUG 9-12 AUG 13-15	$2600 SGL $350
19 **LASTIVKA** 19 Days *Escort Alexij Piasecky*	SPECIAL ...WR11	LENINGRAD LVIV YALTA KIEV MOSCOW	AUG 5-8 AUG 8-13 AUG 13-16 AUG 16-20 AUG 20-22	$3300 SGL $450
20 **BANDURA III** 18 Days *Escort Ivanka Hankewych*	**AUG 15-SEP 1** SWISSAIR OSRIEWR12	BUDAPEST LVIV KIEV TERNOPIL BUDAPEST	AUG 16-17 AUG 18-23 AUG 23-26 AUG 27-30 AUG 31-SEP 1	$2750 SGL $425
21 **ZOZULIA III** 13 Days *Escort Bohdan Mykytyn*	**SEP 6-18** LUFTHANSA ITOLH10020 3 Days OPTIONAL	BUDAPEST LVIV KIEV PRAGUE	SEP 7-8 SEP 9-14 SEP 14-18 SEP 18-21	$2250 SGL $300 ADTL $300
22 **TROYANDA III** 13 Days *Escort Lida Piasecky*	**SEP 13-25** LUFTHANSA ITOLH10020	BUDAPEST LVIV TERNOPIL KIEV	SEP 14-15 SEP 16-19 SEP 19-21 SEP 22-25	$2250 SGL $250
23 **LVOVIANKA III** 11 Days *Escort Oksana Shewchyn*	**SEP 19-29** SWISSAIR OSRIEWR13	BUDAPEST LVIV BUDAPEST	SEP 20-21 SEP 22-27 SEP 28-29	$1900 SGL $200
24 **KVITKA II** 12 Days *Escort Luba Maziar*	**SEP 21-OCT 2** LUFTHANSA ITOLH10021	LENINGRAD LVIV KIEV	SEP 22-25 SEP 25-29 SEP 29-OCT 2	$2300 SGL $250
25 **PODOLANKA III** 15 Days *Escort Motria Tymkiw*	**OCT 2-16** SWISSAIR OSRIEWR14	BUDAPEST LVIV TERNOPIL BUDAPEST	OCT 3-4 OCT 5-10 OCT 11-14 OCT 15-16	$2000 SGL $350
30 **RIZDVO** 10 Days *Escort Oksana Trytjak*	**JAN 3-12** LUFTHANSA ITOLH10024	BUDAPEST LVIV BUDAPEST	JAN 4 TRANSIT JAN 5-10 JAN 11-12 *BREAKFAST BASIS ONLY!*	$1550 SGL $175

LVIV — two weeks

25 Days	**JUL 4-28** LUFTHANSA ITOLH10024	BUDAPEST LVIV KIEV LVIV BUDAPEST	JUL 5-6 JUL 7-21 JUL 22-25 JUL 26 TRANSIT JUL 27-28	$2500
32 **VERKHOVYNA:** YOUTH TOUR 17 Days AGE LIMIT 18-30 YRS *Escort Vera Andrushkiw*	(BACKPACKING THROUGH KARPATY) **JUL 26-AUG 11** LUFTHANSA ITOLH10024	BUDAPEST LVIV KIEV CHERNIVTSI BUDAPEST	JUL 27 TRANSIT JUL 28-31 AUG 1-4 AUG 5-9 AUG 10-11	$2200

U K R A I N E 1 9 9 0

TOURS ON WHICH SPACE IS STILL AVAILABLE